

วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาไทย : กรณีศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส
อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
Political Culture of the School Administrators: A Case Study of the Extended
Educational Opportunity Schools in Det Udom District, Ubon Ratchathani Primary
Educational Service Area Office 5

สุกฤตา สุมะนา¹

¹สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

E-mail: sukitta_j@hotmail.com

Received: December 14, 2017 Revised: January 5, 2018 Accepted: January 8, 2018

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 และเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 (สพป.อบ.5) จำนวน 44 คน โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ และการทดสอบเอฟ

ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมือง ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการติดตามข่าวสารการเมือง ส่วนระดับการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมือง

คำสำคัญ : วัฒนธรรมทางการเมือง ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส

Abstract

This study aims to examine the pattern of political culture and factors that influence the determination of political culture among school administrators of extended educational opportunity schools in Det Udom District, Ubon Ratchathani Primary Education Service Area Office 5. The research instrument were questionnaire and interview record form. The samples in the survey stage were 44 school administrators of extended educational opportunity schools in Det Udom District, Ubon Ratchathani Primary Education Service Area Office 5 who were obtained from 32 schools. In the interview stage, samples were 43 school administrators from 8 schools. Statistics used in this research were percentage, and F-test.

The research result revealed that the administrators of these schools had democratic culture as their political culture; the influential factors were age, sex, status, income, duration of employment, and political information acquisition. Education level was the factor which was not influence the determination of political culture because all samples had educational level higher than bachelor degree therefore they had no difference at all.

Keywords: Political Culture, School Administrators, Extended Educational Opportunity Schools

บทนำ

ระบบการเมืองของประชาสังคมใดจะดำรงอยู่และมีพัฒนาการได้ต่อเมื่อคนในสังคมนั้นมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับระบบการเมืองนั้นๆ ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองมีความสำคัญในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ การเมืองหรือวัฒนธรรม การปรับวัฒนธรรมทางการเมืองให้สอดคล้องกับระบอบการเมืองการปกครองนั้นจึงเป็นสิ่งที่ควรเอาใจใส่อย่างยิ่ง หากสังคมการเมืองใดประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับหลักการและอุดมการณ์การเมืองของสังคมนั้น ก็จะสามารถนำอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นบรรลุเป้าหมายของอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นได้

วัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีนั้นจะก่อให้เกิดระบบทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือลักษณะของการมีส่วนร่วมและเป็นเครื่องมือในการช่วยสนับสนุนให้โครงสร้างทางการเมืองเข้มแข็งซึ่งจะเป็นการส่งเสริมให้กระบวนการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของสังคมมีความมั่นคงยิ่งขึ้นในทางตรงข้ามถ้าคนในสังคมขาดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยหรือแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของสังคมนั้นมักจะเต็มไปด้วยความยากลำบาก (ประธาน สุวรรณมงคล 2547) ดังนั้น การเรียนรู้และทำความเข้าใจถึงแนวโน้มของพฤติกรรมของประชาชนกลุ่มต่างๆ ในสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคตจะทำให้เข้าใจวัฒนธรรมทางการเมืองของแต่ละสังคมมากยิ่งขึ้นและสามารถนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาระบบการเมืองการปกครองของไทยได้ในอนาคต

วัฒนธรรมทางการเมือง เป็นแบบแผนของทัศนคติและพฤติกรรมของคนในสังคมที่มีต่อวิธีการดำรงชีวิตในทางการเมือง ซึ่ง Lucian W. Pye (1968 อ้างถึงในธีรวุฒิ ไศภิชฐกุล 2543) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองคือ รูปแบบของมิติทางจิตวิทยา และอัตวิสัยที่ปรากฏอยู่ในระบบการเมืองแต่ละระบบหรือ วัฒนธรรมทางการเมืองคือแบบแผนของความรู้สึกความเชื่อ ความคิดอารมณ์และพฤติกรรมของคนที่มีต่อระบบการเมืองแต่ละระบบ

วัฒนธรรมทางการเมืองอาจเกิดจากระบบการกล่อมเกลาทางการเมือง (Political Socialization) ซึ่งในทุกสังคมการกล่อมเกลาทางการเมืองต้องเริ่มจากสถาบันครอบครัวเป็นอันดับแรกหรือเรียกได้ว่าเป็นขั้นปฐมภูมิของการเรียนรู้ทางการเมืองครอบครัวใดมีสมาชิกในครอบครัว

ที่ติดตามสถานการณ์ทางการเมืองโดยเฉพาะตัวผู้นำของครอบครัวย่อมมีผลให้สมาชิกในครอบครัวซึมซับรับเอาวัฒนธรรมนั้นเข้าไปด้วยโดยไม่รู้ตัวความเจริญของสภาพแวดล้อมของสังคมผู้นำในสังคมระดับการศึกษาของคนในสังคมและสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคมสภาพของสังคมนับว่ามีบทบาทสำคัญไม่น้อยที่จะมีบทบาทต่อวัฒนธรรมทางการเมืองเมื่อคนในสังคมใดมีความพร้อมในปัจจุบันดังกล่าวมากย่อมมีผลให้วัฒนธรรมทางการเมืองที่ดีกว่าสังคมที่ขาดปัจจัยความพร้อมดังกล่าว (วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ 2544)

James Mill และ John Stuart Mill ได้กล่าวว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานของการสร้างประชาธิปไตย การศึกษาจึงต้องสอดคล้องกับระบบการเมืองของประเทศ และรูปแบบการปกครองของแต่ละประเทศ จำเป็นต้องมีบุคลิกภาพของประชาชนที่เฉพาะเจาะจง โดยการหล่อหลอมของระบบการศึกษาที่มีหลักสูตรและวิธีการสอนที่ถูกต้องและสอดคล้องกัน เพื่อสร้างพลเมืองที่มีความรู้ความเข้าใจ มีวิสัยทัศน์ มีบุคลิกภาพประชาธิปไตย (Democratic Personalities)” (สุรัชย์ ศิริไกร 2550)

ผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญการดำเนินนโยบายของสถานศึกษาและมีอิทธิพลต่อปลูกฝังพฤติกรรมทางการเมืองต่อนักเรียนในเชิงการบริหาร หากผู้บริหารมีความสามารถสูง มีวิสัยทัศน์กว้างไกล การดำเนินงานทางการศึกษาไปในทิศทางที่มุ่งหวังไว้อย่อมประสบความสำเร็จ (สมหวัง พิริยานุวัฒน์ และคณะ 2544) ซึ่งสอดคล้องกับ ธีรเดช ธีรทิพย์ (2548) กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดในองค์กร เป็นผู้มีส่วนรับผิดชอบอย่างใกล้ชิดองค์กรจะประสบความสำเร็จในเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งสูงสุดของสถานศึกษา โดยเฉพาะในการกำหนดนโยบายที่จะส่งผลให้องค์กรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ฤกษ์ณี ดั่งบ้านยาง 2556) และยังมีหน้าที่ในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในวิชาการต่างๆ ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งแน่นอนว่าผู้บริหารจะต้องมีส่วนในการปลูกฝัง การชี้แนะ ถ่ายทอดทัศนคติและปลูกฝังพฤติกรรมทางการเมืองแก่นักเรียนด้วย ดังนั้น แบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหาร จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่จะมีส่วนกำหนด

แบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของนักเรียนผู้ที่กำลังจะเป็นอนาคตของชาติในภายหน้า

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้ศึกษาค้นคว้าจึงศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท ที่โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังพฤติกรรมและแนวคิดทางการเมือง เพราะสถานะครูที่มีสถานะที่สำคัญทั้งในโรงเรียนและในชุมชน โดยผู้ศึกษาจึงเลือกการศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพราะเป็นเขตพื้นที่ชนบทที่ครูมีบทบาทสำคัญในชุมชน เป็นเขตที่พรรคการเมืองใหญ่ (พรรคเพื่อไทยและพรรคประชาธิปัตย์) ไม่มีอิทธิพลทางการเมืองอย่างชัดเจน และกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาที่มีความหลากหลาย กล่าวคือ มีทั้งโรงเรียนที่มีขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ และมีทั้งผู้บริหารที่เป็นผู้ชายและผู้หญิงซึ่งสถาบันการศึกษานับว่าเป็นสถาบันที่มีบทบาทในเมืองไทยตลอดมาเพราะถ้าผู้บริหารสถานศึกษา มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในอุดมการณ์ประชาธิปไตยมีนโยบายที่สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย ก็จะทำให้นักเรียนที่ได้รับปลูกฝังจิตสำนึก การอบรมกล่อมเกล้าทางการเมืองจากผู้บริหารและข้าราชการครูในสถานศึกษา นักเรียนก็จะมีศรัทธาและเชื่อมั่นในอุดมการณ์ประชาธิปไตยเช่นกัน ซึ่งเป็นการช่วยส่งเสริมให้ระบอบประชาธิปไตยพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5
2. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและตัวอย่าง จำแนกตามวิธีการศึกษาได้ดังนี้

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

ประชากรและตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส

อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 (สพ.อบ.5) จำนวน 44 คน จากจำนวนสถานศึกษาในเขตนี้ทั้งหมด 32 โรงเรียน การเก็บข้อมูลจะเก็บผ่านการทำแบบสอบถามกับผู้บริหารทุกคน

การสัมภาษณ์ (Interview)

ตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากการพิจารณาเงื่อนไข 3 ข้อ ดังนี้ 1) สถานภาพทางเพศ ตัวอย่างจะมีทั้งเพศหญิงและชายเพื่อสะท้อนถึงแนวคิดของผู้หญิงทางการเมือง แม้ว่าผู้หญิงจะน้อยกว่าผู้ชาย 2) ภูมิศาสตร์ ให้มีการกระจายเพื่อเป็นตัวแทนในพื้นที่ต่างๆ ใน สพ.อบ.5 และ 3) ขนาดของโรงเรียน (แบ่งแยกตามจำนวนนักเรียน) ให้มีความแตกต่างเพื่อเป็นตัวแทนของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ในกลุ่มตัวอย่างนี้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา 11 คน 2. ครูผู้สอน 16 คน 3. นักการ 8 คน 4. ผู้นำชุมชน 8 คน ทั้งหมด 43 คน มาจากสถานศึกษาจำนวน 8 โรงเรียน ดังต่อไปนี้ โรงเรียนบ้านหมากม้าย โรงเรียนบ้านโนนขาม โรงเรียนบ้านแก้ง โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ โรงเรียนบ้านหนองเงินฮ้อย โรงเรียนบ้านบัวงาม โรงเรียนบ้านป่าโมง และโรงเรียนบ้านแจ่มเจริญ

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยความรู้ทางการเมือง และปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ตัวแปรตาม ได้แก่ แบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษา

วิธีการศึกษาและเครื่องมือที่ใช้

ข้อมูลปฐมภูมิ

ในส่วนของการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ จะมีการเก็บข้อมูลผ่านการใช้เครื่องมือ 2 แบบ คือ แบบสอบถาม และชุดคำถามการสัมภาษณ์

ก. แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สร้างขึ้นจากการศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ การกำหนดคำถามโดยมีการพัฒนามาจากคำถามงานวิจัยของ วัฒนา ชติวงศ์ (2550) และจากคำถามของงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาในประเด็นที่คล้ายคลึงกันมาก่อน (ปัญจพร ตะบุญพงศ์ 2550) ข้อคำถามครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคล เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม คำถามในส่วนนี้ประกอบด้วย เพศ อายุระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้รายเดือน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน การติดตามข่าวสารการเมือง สถาบันการศึกษาที่ทำงาน

ส่วนที่ 2 ปัจจัยความรู้ทางการเมืองเป็นการวัดความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามว่า มีความรู้ความเข้าใจ ตลอดจนความรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติตนในเรื่องการเมืองเพียงใด จำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 3 ปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อวัดระดับความถี่ในการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านทางโทรทัศน์ เว็บไซต์ต่างๆ เช่น Facebook Twitter Instagram WhatsApp และคลิปวิดีโอทางอินเทอร์เน็ต

ส่วนที่ 4 รูปแบบทัศนคติทางการเมือง เป็นการวัดทัศนคติทางการเมืองของผู้ตอบแบบสอบถามว่าโน้มเอียงไปในทิศทางใดระหว่างแบบอำนาจนิยมกับแบบประชาธิปไตย จำนวน 39 ข้อ แบ่งกลุ่มคำถามเป็น 2 กลุ่มได้แก่

คำถามกลุ่มที่ 1 เป็นประเด็นเพื่อการวัดทัศนคติทางการเมืองที่โน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ศึกษา จำนวน 19 ข้อ

คำถามกลุ่มที่ 2 เป็นประเด็นเพื่อวัดทัศนคติทางการเมืองที่โน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยมของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ศึกษา จำนวน 20 ข้อ

สำหรับแบบสอบถามในส่วนที่ 4 นี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวัดทัศนคติตามแบบของ Likert-typed Scale ข้อความแต่ละข้อความจะมีทางเลือกตอบได้ 5 ทาง ตั้งแต่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ 2550) เป็นหลักในการสร้างแบบสอบถามโดยสร้างข้อความให้มีทั้งข้อความเชิงบวก และข้อความในเชิงลบ

ส่วนที่ 5 เป็นคำถามเพื่อแสดงความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความรู้สึกขัดแย้งหรือประสงค์ให้มีการเปลี่ยนแปลง หรือข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา หรือเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

ข. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา 11 คน 2. ครูผู้สอน 16 คน 3. นักการ 8 คน 4. ผู้นำชุมชน 8 คน ทั้งหมด 43 คน เป็นการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ จากกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นหลัก การสัมภาษณ์เจาะลึก ผู้วิจัยจะใช้คำถามที่ไม่มีโครงสร้าง ซึ่งขึ้นอยู่กับระยะเวลาในการสัมภาษณ์ และวัตถุประสงค์ใน

การสัมภาษณ์ เพราะการสัมภาษณ์เจาะลึกนี้ มีโครงสร้างการสัมภาษณ์ที่ยืดหยุ่นได้ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละผู้ให้สัมภาษณ์ ขึ้นอยู่กับความรู้เกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย การสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเพื่อต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีหลักการบริหาร ทัศนคติต่อการบริหารงานอย่างไรและเพื่อใช้ประกอบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม

ข้อมูลทุติยภูมิ

ในส่วนของการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ ได้ทำโดยการสืบค้นจากระบบฐานข้อมูลของห้องสมุดและฐานข้อมูลขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากแหล่งที่รวบรวมข้อมูลไว้แล้ว หรือหน่วยงานได้ทำการเก็บรวบรวมไว้เรียบร้อยแล้ว ได้แก่ ข้อมูลทางสถิติต่างๆ ที่มีการบันทึกไว้แล้ว ข้อมูลจากรายงานการวิจัย แนวความคิดหรือทฤษฎีที่มีนักวิชาการคิดค้น รวมทั้งตำรา วารสาร เอกสารทางวิชาการ ผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ตลอดจนการเก็บรวบรวมจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ซึ่งสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้อ้างอิงได้เลย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 44 ฉบับ ไปยังผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 อำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานีโดยดำเนินการระหว่างเดือนมีนาคม – เมษายน 2560 และได้รับแบบสอบถามส่งกลับจำนวน 39 ฉบับ

2. การสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา 11 คน 2. ครูผู้สอน 16 คน 3. นักการ 8 คน และ 4. ผู้นำชุมชน 8 คน ทั้งหมด 43 คน จากสถานศึกษาจำนวน 8 โรงเรียน ดังต่อไปนี้ โรงเรียนบ้านหมากมาย โรงเรียนบ้านโนนขาม โรงเรียนบ้านแก้ง โรงเรียนบ้านโนนสมบูรณ์ โรงเรียนบ้านหนองเงินฮ้อย โรงเรียนบ้านบัวงาม โรงเรียนบ้านป่าโหม่ง และโรงเรียนบ้านแจ่มเจริญ เป็นการเก็บข้อมูลปฐมภูมิ จากกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงมีการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นหลัก ผู้วิจัยจะใช้คำถามที่ไม่มีโครงสร้าง โดยดำเนินการระหว่างเดือนพฤษภาคม 2560

3. ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลของแบบสอบถาม และข้อมูลที่ไดจากการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1.1 เพื่อทราบแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

1.2 เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อทราบแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

2. การวิจัยเชิงสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยด้านบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางความรู้ทางการเมือง

ส่วนที่ 3 ปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ส่วนที่ 4 รูปแบบทัศนคติทางการเมือง

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ได้จากแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 82.1 และเพศหญิง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 17.9

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2 รองลงมา คือ 41 - 50 ปี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 25.6 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 31.40 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

3. ระดับการศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สถานภาพสมรส (อยู่ด้วยกัน) จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 94.9 สมรส (แยกกันอยู่) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6 และหย่า จำนวน 1 คนคิดเป็นร้อยละ 2.6

5. ระดับรายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับรายได้ในช่วงระหว่าง 60,001-65,000 บาท จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 รองลงมา 55,001 – 60,000 บาท จำนวน 12 คนคิดเป็นร้อยละ 30.8, 65,001 บาทขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5, 35,001-50,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8 และน้อยที่สุด รายได้ 30,001 – 35,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.6

6. ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง 21 ปีขึ้นไป จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 69.2

7. การติดตามข่าวสารทางการเมือง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการติดตามข่าวสารทางการเมืองจากวิทยุ/โทรทัศน์/หนังสือพิมพ์/อินเทอร์เน็ต วันละ 1-2 ครั้งต่อวัน จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8

8. การติดตามข่าวสารทางการเมือง ระบุชื่อเว็บไซต์ ชื่อสถานีโทรทัศน์หรือวิทยุ ชื่อเพจเฟซบุ๊ก หรืออื่นๆ โดยแบ่งออกเป็น 3 อันดับ ดังนี้

อันดับ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมือง ผ่านทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, 7, 5, และ 9 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 51.3

อันดับ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมือง ผ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 7.7

อันดับ 3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมือง ผ่านทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 3, 7, 5, 9 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

9. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าสถาบันการศึกษาที่ทำงานอยู่ส่งเสริม/สนับสนุน การมีส่วนร่วมทางการเมืองหรือทำให้รู้สึกถึงความสำคัญของการเมืองเพียงพอ จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 89.7

ส่วนที่ 2 ปัจจัยทางความรู้ทางการเมือง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองและทราบถึงการปฏิบัติตนภายใต้ระบอบการเมืองในระดับมาก

ส่วนที่ 3 ปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางโทรทัศน์บ่อยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38.5 และบ่อยมากคิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมา ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านเว็บไซต์ต่างๆ บ่อยมาก คิดเป็นร้อยละ 30.8 ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านการใช้งาน

Facebook, Twitter, Instagram บ่อยมาก คิดเป็นร้อยละ 20.5 ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านคลิปวิดีโอทางอินเทอร์เน็ตติดตามน้อย คิดเป็นร้อยละ 41 และติดตามน้อยที่สุด ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านการใช้งานแอปพลิเคชันทางการสื่อสาร เช่น WhatsApp คิดเป็นร้อยละ 51.3

ส่วนที่ 4 รูปแบบทัศนคติทางการเมืองเป็นการวัดทัศนคติทางการเมืองของผู้ตอบแบบสอบถามว่าโน้มเอียงไปในทิศทางใดระหว่างแบบอำนาจนิยมกับแบบประชาธิปไตย จำนวน 39 ข้อ แบ่งกลุ่มคำถามเป็น 2 กลุ่มได้แก่

คำถามกลุ่มที่ 1 เป็นประเด็นเพื่อการวัดทัศนคติทางการเมืองที่โน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตยของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ศึกษา จำนวน 19 ข้อ ผลการศึกษา ดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คำถามเพื่อวัดทัศนคติทางการเมืองที่โน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตย จำนวน 19 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็น มากที่สุดและมาก จึงสรุปได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยอยู่ในระดับมาก

คำถามกลุ่มที่ 2 เป็นประเด็นเพื่อวัดทัศนคติทางการเมืองที่โน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยมของผู้ตอบแบบสอบถามที่ใช้ศึกษา จำนวน 20 ข้อ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คำถามเพื่อวัดทัศนคติทางการเมืองที่โน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยม จำนวน 20 ข้อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (16 ข้อ) มีระดับความคิดเห็น น้อย และน้อยที่สุด จึงสรุปได้ว่า กลุ่มประชากร มีทัศนคติทางการเมืองแบบอำนาจนิยมอยู่ในระดับน้อย ส่วนอีก 4 ข้อ ผู้ตอบแบบสอบถาม มีระดับความคิดเห็น มาก และปานกลาง ซึ่งเป็นประเด็นคำถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการยอมรับอำนาจเผด็จการ

จากผลการศึกษาทัศนคติทางการเมือง โดยวัดด้วยแบบสอบถาม จำนวน 39 ข้อ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงดง อำเภอดงดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีทัศนคติทางการเมืองโน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตย

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะจากแบบสอบถาม

1. นโยบายด้านการศึกษาและสถาบันให้ชัดเจน ไม่ใช้นโยบายรายวันจนเกิดความสับสนทำให้การศึกษาขาดคุณภาพควรสร้างความตระหนักแก่ชุมชน/ชนบทอย่างจริงจังให้รู้ถึงอันตรายจากการแสวงหาผลประโยชน์ทางการเมือง และมีกฎหมายข้อสิทธิขายเสียงให้เด็ดขาด

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสุจริตในการได้มาของตำแหน่งทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายการเจ้าหน้าที่ พนักงานต่างๆ เข้ามาด้วยความสุจริต ทำงานตามหน้าที่ รับใช้ประชาชน

3. สถาบันการศึกษาสร้างจิตสำนึกให้เยาวชนประชาชนรับรู้ เข้าใจและร่วมแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในครรลองของระบอบประชาธิปไตย คนไทยต้องอดทน ขยัน ประหยัด ซื่อสัตย์ มีวินัย

2. การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้ใช้การสัมภาษณ์ จากกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ผู้บริหารสถานศึกษา 2. ครูผู้สอน 3. นักการ 4. ผู้นำชุมชน จาก 8 โรงเรียน ผลการศึกษา ดังนี้

จากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักการบริหารและแนวคิดที่เป็นประชาธิปไตย สอดคล้องกับการศึกษาทัศนคติทางการเมือง โดยวัดด้วยแบบสอบถามที่ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีทัศนคติทางการเมืองโน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตย

1.2 เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการศึกษา ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคลกับทัศนคติทางการเมือง

เพศมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ต่อประเด็นคำถาม การที่ประชาชนไม่เห็นด้วยกับการบริหารงานของรัฐบาลย่อมสามารถแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยในการเมือง เมื่อได้สัมภาษณ์จากตัวอย่าง (ครู) ต่อประเด็นดังกล่าว ข้าราชการครูเพศชาย มีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับประชาชนสามารถแสดงออกในการเมืองถ้าไม่พอใจต่อการบริหารงานของรัฐบาล แม้ว่าสถาบันการศึกษาได้มีการกำหนดหลักเกณฑ์ กฎ ระเบียบ และแนวทางต่างๆ เพื่อที่จะให้ข้าราชการครูทั้งเพศชาย และเพศหญิง ยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ในมาตรฐานเดียวกัน อีกทั้งสังคมปัจจุบัน เพศหญิงเพศชาย มีโอกาสในการศึกษาเพิ่มขึ้นและเท่าเทียมกัน มีการรับรู้และมีการแสดงออกถึงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างเด่นชัดกว่าสมัยเก่า แต่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูเพศหญิงบางคน ยังคงมีแนวคิดแบบเดิมๆ ที่ปิดกั้นโอกาสในการ

แสดงออกหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองของตัวเอง ทำให้มองว่าการที่ประชาชนแสดงออกในการเมืองแบบนั้นบางครั้งก็ทำให้สังคมไม่สงบสุขมีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ

อายุมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง ต่อประเด็นคำถาม ระบบราชการควรยึดหลักอาวุโสในการเลื่อนตำแหน่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ประเด็นคำถาม เราควรช่วยกันสอดส่องและจัดผู้ที่ซื้อสิทธิขายเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประเด็นคำถาม รัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งจะมีความมั่นคงมากกว่า รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประเด็นคำถาม นักธุรกิจที่เข้ามาเป็นนักการเมืองล้วนมุ่งหาประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประเด็นคำถาม การกล่เกลี่ยปัญหาต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อยุติโดยใช้เสียงข้างมากเป็นวิธีการที่ทำให้เสียเวลาเปล่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อมูลสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่าง (ผู้บริการ ครู นักการ ผู้นำชุมชน) ที่มีอายุมากกว่า 50 ปี ยังมีความคิดเห็นว่ระบบราชการควรยึดหลักอาวุโสในการเลื่อนตำแหน่ง ซึ่งมองว่าความอาวุโสจะมีประสพการณ์ในการทำงานมากกว่า และเห็นว่าการซื้อสิทธิขายเสียงก็ยังมียอยู่ในสังคมไทย ซึ่งนักการเมืองส่วนใหญ่มุ่งหาแต่ผลประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง กลุ่มตัวอย่างบางคนเห็นว่าการกล่เกลี่ยปัญหาเพื่อหาข้อยุติ บางครั้งทำให้เสียเวลาเปล่า ซึ่งเป็นแนวคิดที่โน้มเอียงทางอำนาจนิยมที่นับถือระบบอาวุโส ยึดถือค่านิยมแบบเดิม การนิยมระบบเจ้าขุนมูลนาย ไม่ยอมรับความเสมอภาคของผู้อื่น การไม่ยอมรับความแตกต่างของบุคคลอื่นๆ ในการใช้สิทธิเสรีภาพของผู้อื่น การไม่ชอบการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ เป็นต้น แต่กลุ่มตัวอย่างที่อายุระหว่าง 30-50 ปี มีความเห็นแตกต่างจากประเด็นนี้ สะท้อนให้เห็นว่า สมัยก่อนการเลื่อนตำแหน่งจะถือระบบอาวุโสมากกว่าไม่เปิดโอกาสมากเหมือนในปัจจุบันที่จะเอาความรู้ความสามารถในการเลื่อนตำแหน่งด้วย

ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมืองเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีทั้งหมด จึงไม่เกิดความแตกต่าง

สถานภาพมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง ต่อประเด็นคำถาม การเลือกผู้แทนราษฎรนั้น เลือกคนที่ทำประโยชน์ให้กับท้องถิ่นของเราได้ก็เพียงพอแล้ว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประเด็นคำถาม รัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเท่านั้น จึงสามารถบริหารประเทศไปตามความต้องการของประชาชนได้ อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยนั้นเห็นว่รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งจากประชาชนดีกว่ามาจากการแต่งตั้ง และควรเลือกคนที่ทำประโยชน์ให้กับส่วนร่วมทั้งระดับท้องถิ่นและระดับประเทศ ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพสมรส(แยกกันอยู่) และหย่า ที่เห็นว่รัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งก็สามารถบริหารประเทศได้ดีเหมือนกัน แต่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่สมรส (อยู่ด้วยกัน) มีมากถึง 37 คน แต่ที่สมรส (แยกกันอยู่) และ หย่า มีแค่อย่างละ 1 ผู้วิจัยเห็นว่กลุ่มตัวอย่างที่สมรส (แยกกันอยู่) กับหย่า มีไม่มากพอที่จะวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเชื่อถือ

รายได้มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง ต่อประเด็นคำถาม ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่นักธุรกิจไม่ควรลงมาเล่นการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประเด็นคำถาม นักธุรกิจที่เข้ามาเป็นนักการเมืองล้วนมุ่งหาประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประเด็นคำถาม รัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเท่านั้น จึงสามารถบริหารประเทศไปตามความต้องการของประชาชนได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 60,000 บาท มองว่ นักธุรกิจไม่ควรลงมาเล่นการเมืองเพราะจะมุ่งหาแต่ผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้น้อยกว่าที่คิดว่าใครที่ได้มาลงเล่นการเมืองก็มุ่งหาประโยชน์แก่ตนเองทั้งนั้น ส่วนตัวอย่างที่มีรายได้น้อยกว่า 50,000 บาทและมากกว่า 60,000 บาท มองว่รัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนเท่านั้นจึงจะตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ ซึ่งแตกต่างจากตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 50,000 – 60,000 บาท ที่คิดว่าไม่ว่ารัฐบาลที่ทำการเลือกตั้งจากประชาชนไม่ว่าก็สามารถบริหารประเทศได้ดีเหมือนกัน จากประเด็นดังกล่าวข้างต้นเป็นไปได้ว่าตัวอย่างที่มีรายได้สูงก็จะมีอายุมาก ประสพการณ์มากกว่าก็เลยมองประเด็นดังกล่าวที่แตกต่างจากตัวอย่างที่มีรายได้น้อยที่มักจะมีอายุน้อยกว่าด้วย

ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง ต่อประเด็นคำถาม เราควรช่วยกันสอดส่องและจัดผู้ที่ซื้อสิทธิขายเสียง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประเด็นคำถาม ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่นักธุรกิจไม่ควรลงมาเล่นการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประเด็นคำถาม รัฐบาลที่มาจากการแต่งตั้งจะมีความมั่นคงมากกว่ารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ประเด็นคำถาม นักธุรกิจที่เข้ามาเป็นนักการเมืองล้วนมุ่งหาประโยชน์ให้ตนเองและพวกพ้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประเด็นคำถาม การถกเถียงปัญหาต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อยุติโดยใช้เสียงข้างมากเป็นวิธีการที่ทำให้เสียเวลาเปล่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ประเด็นคำถาม การชุมนุมประท้วงของกลุ่มพลังต่างๆ เป็นสิ่งไม่ถูกต้อง จึงต้องใช้เจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าทำการปราบปราม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และประเด็นคำถาม เป็นการยากที่จะสร้างระบบประชาธิปไตย เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะปกครองตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานมากกว่า 21 ปี ที่มองว่าเป็นการยากที่จะสร้างระบบประชาธิปไตย เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะปกครองตนเอง ควรจะช่วยกันสอดส่องจัดผู้ที่ซื้อสิทธิขายเสียงและมองว่านักธุรกิจมาลงเล่นการเมืองนั้นมักจะหาผลประโยชน์ให้กับตัวเองและพวกพ้อง แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานที่น้อยกว่า ที่มองว่าไม่ว่านักการเมืองมาจากอาชีพไหนส่วนมากก็หาผลประโยชน์ให้ตนเองกับพวกพ้องอยู่ดี เรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงถึงมีการรณรงค์เวลามีการเลือกตั้งในทุกระดับแต่ยังไม่หมดไปจากสังคมไทย และบางคน (ครู นักการ ผู้นำชุมชน) ยังมองว่าเมื่อมีการประท้วงของกลุ่มต่างๆ ควรจะใช้อำนาจของรัฐเข้าปราบปรามในบางครั้ง แสดงให้เห็นว่าบางคนมีทัศนคติโน้มเอียงไปทางอำนาจนิยม หรือยอมรับอำนาจทหาร ที่มองว่าประเทศไทยนั้นต้องปกครองแบบผสมระหว่างเผด็จการกับประชาธิปไตย จึงจะสงบสุข แต่ก็เป็นความคิดเห็นของบางคนเท่านั้น ซึ่งในประเด็นดังกล่าวข้างต้นนี้จะเห็นว่า มีความเกี่ยวข้องกันในเรื่องของอายุ และรายได้ของกลุ่มตัวอย่างด้วย ที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง

การติดตามข่าวสารการเมืองมีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง ต่อประเด็นคำถาม ระบบราชการควรยึดหลักอาวุโสในการเลื่อนตำแหน่ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ข้อมูลสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่มีการติดตามข่าวสารเป็นประจำ 1-2 ครั้งต่อวันมองว่าการเลื่อนตำแหน่งนั้นควรเลือกจากคนที่มีความสามารถมากกว่าความอาวุโส แสดงว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านช่องทางต่างๆ เป็นประจำ ทำให้มีความรู้ทางการเมืองมากก็จะมีทัศนคติโน้มเอียงแบบประชาธิปไตยมากด้วย ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ค่อยได้ติดตามข่าวสารเท่าไรมองว่าควรเลือกความอาวุโสในการเลื่อนตำแหน่ง แสดงว่ามีทัศนคติ

โน้มเอียงทางอำนาจนิยม

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาทัศนคติทางการเมือง โดยวัดด้วยแบบสอบถาม สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีทัศนคติทางการเมืองโน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตย สอดคล้องกับผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักการบริหารและแนวคิดที่เป็นประชาธิปไตย ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมือง ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการติดตามข่าวสารการเมือง ส่วนระดับการศึกษาไม่มีอิทธิพลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมือง เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีทั้งหมด จึงไม่เกิดความแตกต่าง ถ้ามีความรู้เกี่ยวกับการเมืองและทราบถึงการปฏิบัติตนภายใต้ระบอบการเมืองในระดับมาก รวมทั้งติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำผ่านทางช่องทางต่างๆ มีผลต่อการกำหนดแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมือง เช่น ถ้ามีการติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นประจำ มีความรู้เกี่ยวกับการเมืองและทราบถึงการปฏิบัติตนภายใต้ระบอบการเมืองในระดับมาก ก็จะมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาทัศนคติทางการเมือง โดยวัดด้วยแบบสอบถาม สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอดงขุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 มีทัศนคติทางการเมืองโน้มเอียงไปในทางประชาธิปไตย สอดคล้องกับผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีหลักการบริหารและแนวคิดที่เป็นประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา ชิตวงษ์ (2550) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองของครูโรงเรียนเอกชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ส่วนใหญ่จะมีการพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมืองการปกครองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง นอกจากนี้สถาบันการศึกษาที่สังกัดยังส่งเสริมหรือสนับสนุนให้กลุ่มครูดังกล่าวมีส่วนร่วมหรือตระหนักถึงความสำคัญของการเมือง

เป็นอย่างดี ซึ่งผู้วิจัยระบุว่าครูโรงเรียนเอกชนที่ศึกษามีแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และสถานภาพในด้านเพศ ช่วงอายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และระดับรายได้ ไม่มีอิทธิพลต่อแบบแผนวัฒนธรรมทางการเมืองของครูเหล่านี้ อย่างไรก็ตาม งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถามเป็นคำถามปลายปิด ข้อมูลที่ได้อาจมีรายละเอียดและความลึกของการศึกษาที่จำกัด และสอดคล้องกับแนวคิดวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของ พรอัมรินทร์ พรหมเกิด (2539) ได้อธิบายถึงลักษณะของผู้ที่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ดังนี้ 1. มีความเชื่อมั่นศรัทธาและเคารพกติกาต่อหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย เป็นการปกครองของประชาชนและเพื่อประชาชน 2. มีความเชื่อมั่นและไว้วางใจเพื่อนมนุษย์และการมองโลกในแง่ดี 3. มีความเชื่อมั่นในศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของบุคคล มีความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้อื่น 4. ต้องเป็นผู้มีความสำนึกในบทบาทหน้าที่ในฐานะที่เป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่ดี รวมทั้งการปฏิบัติตามกฎหมาย การบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม 5. ต้องรู้จักการแสดงความคิดเห็นในทางสร้างสรรค์และการวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ต่อการใช้อำนาจของข้าราชการและผู้มีอำนาจทางการเมืองอยู่เสมอ 6. จะต้องเป็นผู้ที่ไม่มิจิตใจหรือความคิดอ่านที่ตรงข้ามกับการมีจิตใจแบบอำนาจนิยม

แต่การศึกษาวรรณกรรมทางการเมืองของผู้บริหารสถานศึกษาไทย : กรณีศึกษาโรงเรียนขยายโอกาส อำเภอเดชอุดม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แตกต่าง จากการศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของครูประถมศึกษาของ แสง บุญมี (2537) ซึ่งพบว่า ครูประถมศึกษาในเขตจังหวัดอีสานใต้มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยม แต่มีข้อมูลที่น่าสนใจคือ เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา และสถาบันที่จบการศึกษา มีอิทธิพลต่อรูปแบบของวัฒนธรรมทางการเมือง เช่น ครูเพศชายมีระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสูงกว่าเพศหญิง หรือครูยิ่งมีอายุสูงขึ้นระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจะลดลงแบบเป็นปฏิภาคกับอายุ และอายุราชการ

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบุคคลกับทัศนคติทางการเมืองพบว่า เพศ อายุ สถานภาพ รายได้ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการติดตามข่าวสารการเมือง มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเมือง อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานของ แสง บุญมี (2537) ที่ศึกษาวรรณกรรมทางการเมืองของครูประถมในเขตจังหวัดอีสานใต้ ซึ่งพบว่า ครูประถมศึกษาในเขตจังหวัดอีสานใต้มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบผสมระหว่างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและอำนาจนิยม ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบของวัฒนธรรมทางการเมืองนี้ได้แก่ เพศ อายุ อายุราชการ ระดับการศึกษา และสถาบันที่จบการศึกษา หรืองานของ บุบง ภูโคกเนิน (2556) พบว่า รายได้ อาชีพ และการมีโอกาสดำเนินธุรกิจหรือข่าวสารทางการเมืองได้มากกว่าส่งผลโดยตรงต่อวัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองมหาสารคาม นอกจากนี้ การรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสารมวลชนจำนวนครั้งมากมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากกว่าการรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อสารมวลชนจำนวนครั้งน้อย (สุนทร พูนเอียด 2526)

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรที่จะศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างอื่นเพิ่มขึ้น เช่น บุคลากรทางการศึกษา กลุ่มประชาชนหรือกลุ่มพนักงานบริษัทเอกชน เป็นต้น เพื่อให้องค์ความรู้ในด้านนี้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น
2. ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาถึงตัวแปรอื่นๆ ซึ่งอาจมีผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เช่น การพูดคุยกับเพื่อนสื่อมวลชนและพฤติกรรมทางการเมือง เป็นต้น เพื่อขยายความรู้ดังกล่าวให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตากรุณาอย่างยิ่งจากท่าน ดร.ณรุจน์ วศินปิยมงคล อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.อรทัย เลียงจินดาถาวร และ ดร.ศรัณย์ สุดใจ สำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข รวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถามทุกๆ ท่าน ที่ให้ความร่วมมือจนทำให้งานวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติต่อไป ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณี ดั่งบ้านยาง. บทบาทการบริหารงานวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. การค้นคว้า
อิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
นเรศวร, 2556.
- ธีรณัฐ ธีรทีป. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษาตามทฤษฎีของคุรุตันแบบ.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนดุสิต, 2548.
- ธีรวิทย์ ไชยสิทธิ์กุล. การเมืองการปกครองไทย. พิมพ์ครั้งที่
2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ก.พล.(1996) จำกัด, 2543.
- บุษบง ภูโคกเนิน. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทาง
การเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมือง
แบบประชาธิปไตยของประชาชนในเขต
เทศบาลเมือง มหาสารคามจังหวัดมหาสารคาม.
วิทยานิพนธ์รัฐ ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2556.
- ประธาน สุวรรณมงคล. การปกครองท้องถิ่นไทยในบริบท
ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช 2540. นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมศาสตร์, 2547.
- ปัญจพร ตะบูนพงศ์. วัฒนธรรมทางการเมืองแบบ
ประชาธิปไตยของข้าราชการระดับมัธยม
ศึกษาจังหวัดเพชรบุรี. การค้นคว้าอิสระ
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2550.
- พรอัมรินทร์ พรหมเกิด. สังคมวิทยาการเมือง. ขอนแก่น:
คลังนานาวิทยา, 2539.
- มยุรี ถนอมสุข. การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วม
ร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและ
กีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันตนาการ.
ปีที่ 38, 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2555) : 36-48.
- วรรณธรรม กาญจนสุวรรณ. วัฒนธรรมทางการเมือง
การเมืองการปกครองไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับ
ประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วิ.เจ.
พรินติ้ง, 2544.
- วัฒนา ชัดวงศ์. วัฒนธรรมทางการเมืองของครูโรงเรียน
เอกชนในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.
การค้นคว้าอิสระปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2550.
- สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. วิธีวิทยาการประเมินทางการศึกษา.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2544.
- แสวง บุญมี. วัฒนธรรมทางการเมืองของครูประถมศึกษา
แห่งชาติ ศึกษากรณีครูประถมศึกษาจังหวัด
อิสานใต้. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ระเบียบวิธีการวิจัยทาง
สังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ:
สามลดา, 2550.
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ และกรรณิการ์ สุขเกษม. วิธีวิทยา
การวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยปัญหาปัจจุบัน.
กรุงเทพฯ: เพื่องฟ้า พรินติ้ง, 2547
- สุนทร พูนเอียด. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทาง
การเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาใน
วิทยาลัยครูกลุ่มภาคใต้. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2526.
- สุรัชย์ ศิริไกร. การพัฒนาประชาธิปไตยโดยปราศจาก
การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม และจริยธรรม
ทางการเมือง. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและ
ศิลปะ. 9, 1 (กรกฎาคม-ธันวาคม 2550): 64-89.